

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2018. gada 9. augustā

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Ineta Ziemele, tiesneši Daiga Rezevska un Jānis Neimanis,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [...] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 115/2018),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu:
  - 1.1. atzīt Saeimas vēlēšanu likuma 24. panta trešo daļu (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 101. pantam;
  - 1.2. apturēt apstrīdētās normas darbību.
2. Apstrīdētā norma noteic, ka vēlētāju balsošana ārpus vēlēšanu telpām nav pieļaujama.
3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:
  - 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;

- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktam persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

6. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmo daļu konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt ikviens persona, kura uzskata, ka tai Satversmē noteiktās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Savukārt Satversmes tiesas likuma 19.² panta sestās daļas 1. punkts kopsakarā ar 18. panta pirmās daļas 4. punktu, iesniedzot konstitucionālo sūdzību, prasa pamatot, ka apstrīdētais likums attiecas uz tādām pieteikuma iesniedzēja tiesībām, kas ietilpst kādu Satversmē noteiktu pamattiesību tvērumā un pastāv tieši viņa pamattiesību aizskārums (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2016. gada 23. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2016-02-01 5. punktu*).

No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzējs pēc būtības vēlas, lai viņam, uzturoties ārvalstīs, Saeimas vēlēšanās tiktu nodrošinātas tādas iespējas balsot, kuras Saeimas vēlēšanu likuma 45. pants neparedz. Proti, viņš uzskata, ka Saeimas vēlēšanās

viņam būtu jānodrošina iespēja balsot elektroniski, izmantojot drošu elektronisko parakstu. Savukārt apstrīdētā norma Pieteikuma iesniedzējam šādu iespēju nenosakot, un tādēļ tā nesamērīgi ierobežojot viņam Satversmes 101. pantā noteiktās pamattiesības.

Satversmes tiesa ir atzinusi, ka likumdevējam, garantējot Satversmes 101. pantā nostiprināto tiesību īstenošanu, ir plaša rīcības brīvība regulēt vēlēšanu kārtību. Tomēr likumdevējam nav pienākuma noteikt vēlēšanām tādu tiesisko regulējumu, kas ikvienam pilsonim ļautu pašam izvēlēties savu vēlēšanu tiesību īstenošanas kārtību ārpus likumā jau paredzētās. Turklāt tas, ka likumdevējs, izmantojot savu rīcības brīvību, nosaka vēlēšanu tiesību īstenošanas kārtību, nenozīmē, ka likumdevēja rīcība pati par sevi ierobežo personai Satversmes 101. pantā noteiktās pamattiesības (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2015. gada 5. februāra sprieduma lietā Nr. 2014-03-01 14. un 16. punktu*).

Arī Eiropas Cilvēktiesību tiesa ir norādījusi, ka Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas Pirmā protokola 3. pants neuzliek dalībvalstīm pienākumu nodrošināt iespēju pilsonim, kurš dzīvo ārvalstīs, īstenot vēlēšanu tiesības savā valstī (*sk. Eiropas Cilvēktiesību tiesas Lielās palātas 2012. gada 15. marta sprieduma lietā „Sitaropoulos and Giakoumopoulos v. Greece”, pieteikums Nr. 42202/07, 71. un 75. punktu*). Tādējādi arī no Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas neizriet personas tiesības īstenot vēlēšanu tiesības ārvalstīs sev vēlamā veidā.

Pieteikumā ir pausts Pieteikuma iesniedzēja viedoklis par Satversmes 101. panta un apstrīdētās normas saturu. Tomēr pieteikumā nav pamatots, ka šis Satversmes pants garantē ikvienam Latvijas pilsonim tiesības izvēlēties savu vēlēšanu tiesību īstenošanas mehānismu ārpus likumā jau noteiktajiem vēlēšanu tiesību īstenošanas veidiem. Tādējādi pieteikumā nav sniegts juridiskais pamatojums tam, ka ir aizskartas Pieteikuma iesniedzējam Satversmē noteiktās pamattiesības.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmajā daļā un sestās daļas 1. punktā, kā arī 18. panta pirmās daļas 4. punktā noteiktajām prasībām.

7. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu apturēt apstrīdētās normas darbību.

Satversmes tiesas likuma 19.² panta piektajā daļā ir paredzēts tikai viens pagaidu tiesību aizsardzības līdzeklis, ja iesniegta konstitucionālā sūdzība – tiesas nolēmuma izpildes apturēšana. Likumdevējs Satversmes tiesas likumā nav paredzējis citus pagaidu tiesību aizsardzības līdzekļus.

Pieteikuma iesniedzēja lūgums apturēt apstrīdēto normu darbību nav saistīts ar tiesas nolēmuma izpildes apturēšanu, un tas nav arī Satversmes tiesas likumā un Satversmes tiesas reglamentā neregulēts procesuāls jautājums, kuru Satversmes tiesa būtu tiesīga izlemt (*sk. Satversmes tiesas rīcības sēdes 2015. gada 4. februāra lēmuma lietā Nr. 2015-03-01 5.–7. punktu*).

Līdz ar to šis lūgums ir atstājams bez izskatīšanas.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [...] pieteikuma (pieteikums Nr. 115/2018).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

I. Ziemele